

DET KONGELIGE OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1110-

13. oktober 2020

Vedrørende Equinor i Angola

Jeg viser til brev av 6. oktober 2020 fra kontroll- og konstitusjonskomiteen vedrørende Equinors virksomhet i Angola. I brevet viser komiteen til Equinors brev til Olje- og energidepartementet (OED) av 30. september, hvor det fremgår følgende:

"Sonangol E.P. er kontraktmessig forpliktet til å benytte midlene øremerket forsknings- og teknologisenteret som angitt i produksjonsdelingsavtalene. Det er imidlertid i produksjonsdelingsavtalene ingen tidsfrist for når forsknings- og teknologisenteret skal være etablert, og Sonangol er ikke forpliktet til å holde Equinor orientert om fremdriften."

Med utgangspunkt i dette stiller komiteen fem spørsmål.

Spørsmål 1

"Det er åpenbart at denne typen utbetalinger ikke bør foretas uten at det er stilt krav om fremdrift og rapportering. Hva har statsråden gjort for å sikre seg mot at dette skjer i fremtiden?"

I likhet med i mitt brev til komiteen av 2. oktober 2020 vil jeg innledningsvis understreke noen prinsipper som er grunnleggende i statens eierutøvelse, og som er førende for hvordan departementet har fulgt opp denne saken. Rammene for statens eierutøvelse har ligget fast siden tidlig på 2000-tallet. Viktige elementer i rammeverket er selskapslovgivningens rolle- og ansvarsfordeling mellom eier, styret og daglig leder, allment anerkjente eierstyringsprinsipper og -standarder, tydelig skille mellom statens eierrolle og andre roller og rettferdig konkurranse mellom selskaper med og uten statlig eierandel.

Det har vært bred politisk enighet om rammeverket. Rammene gir forutsigbarhet for selskapene og kapitalmarkedet, noe som har vært en forutsetning for at selskapene har

kunnet videreutvikle sin virksomhet og skape verdier. I tråd med rammeverket er statens forventninger til selskapene et viktig virkemiddel for å nå statens mål som eier. Som det fremgår av mitt brev av 2. oktober stiller regjeringen tydelige forventninger til selskaper med statlig eierandel, herunder selskapenes arbeid med samfunnsansvar. Videre fremgår det at det er selskapenes styre som har ansvaret hvordan forventningene fra staten kan operasjonaliseres på en best mulig måte. Departementet har en aktiv eierdialog med Equinor som inkluderer oppfølging av statens mål som eier og forventninger til selskapet.

I mine avsluttende kommentarer i brevet av 2. oktober fremgår det hvilke forventninger jeg har til selskapets arbeid med denne saken og spørsmål knyttet til antikorrupsjon og åpenhet:

"Innbetalingene til forsknings- og teknologisenteret har jevnlig vært tema på møter mellom OED og Equinor etter siste korrespondanse med kontroll- og konstitusjonskomiteen i 2016. Departementet har tydelig formidlet at oppfølging av innbetalingene til sosiale formål er av vesentlig betydning for staten som eier. Videre har OED i eieroppfølgingen av Equinor hatt oppmerksomhet mot selskapets arbeid med antikorrupsjon og åpenhet i økonomiske transaksjoner.

Norske bedrifter må kunne delta og konkurrere i internasjonal virksomhet på lik linje med andre selskaper. Jeg er opptatt av at Equinor, som andre norske selskaper, legger de høyeste forretningsetiske standarder til grunn i sin virksomhet ute som hjemme. Det er styret og den daglige ledelses ansvar å sørge for at virksomheten skjer innenfor rammene av nasjonal lovgivning og internasjonale retningslinjer. Staten har som eier tydelig kommunisert hvilke forventninger vi har på dette området. Når det oppstår dilemmaer mellom forretning og etikk, vil selskapet kunne stå overfor krevende avveininger. Jeg forventer at selskapet gjør sitt ytterste for å unngå å komme i en liknende situasjon som er bakgrunnen for denne saken."

Videre vil jeg igjen vise til at Equinor i sitt brev av 30. september skriver at de i dag ikke ville inngått en avtale som den selskapet inngikk i 2011.

Equinors virksomhet i Angola ble igjen tatt opp med selskapet i eiermøte med styreleder og konsernsjef den 8. oktober 2020. Der utrykte jeg klare forventninger om at selskapet fortsetter å følge opp betalingene til forsknings- og teknologisenteret for å sikre at midlene blir brukt i tråd med intensjonen, og at selskapet gjør sitt ytterste for å unngå å komme i en liknende situasjon som i denne saken.

Spørsmål 2

"Er det riktig forstått at de aktuelle statsrådene i Olje- og energidepartementet ikke har hatt møter med Equinor rundt selskapets engasjement i Angola i hele 2019 og fram til 28. september 2020?"

I den perioden spørsmålet dekker har ikke tidligere statsråd Freiberg, tidligere statsråd Listhaug eller jeg diskutert selskapets virksomhet i Angola på eiermøter. Bakgrunnen er at

Equinor i forkant av de to ordinære eiermøtene i 2019 opplyste at det ikke forelå vesentlig ny informasjon om byggingen av forsknings- og teknologisenteret. Selskapet fortsatte imidlertid sin oppfølging av senteret.

Spørsmål 3

"Har statsråden, tidligere statsråder eller departementets representanter tatt saken opp i Equinors generalforsamling?"

Denne saken har ikke vært til behandling i Equinors generalforsamling.

Spørsmål 4

"Har statsråden eller tidligere statsråder på noe tidspunkt under forberedelse av valg i Equinor generalforsamling vurdert styrets sammensetning på bakgrunn av hendelsene i Angola?"

I henhold til Equinors vedtekter velges selskapets styre av bedriftsforsamlingen. Det er Equinors valgkomite som avgir innstilling til bedriftsforsamlingen om valg av aksjonærvalgte medlemmer til styret. Equinors valgkomite har fire medlemmer. På grunn av at staten er en stor eier i Equinor er et av medlemmene i valgkomiteen ansatt i Olje- og energidepartementet. Medlemmene av valgkomiteen er selskapets tillitsvalgte. Dette gjelder også for medlemmet som er ansatt i Olje- og energidepartementet.

Som det fremgår av eierskapsmeldingene legger staten først og fremst vekt på kompetanse, kapasitet og mangfold i vurderingen av styrets sammensetning. Staten søker å bidra til at valgkomiteens arbeid er i tråd med god praksis og anbefalingene til Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse. Det innebærer blant annet at styret bør settes sammen slik at det kan ivareta aksjonærfelleskapets interesser og handle uavhengig av særinteresser.

I takt med Equinors voksende virksomhet internasjonalt, har OED vært opptatt av at internasjonal erfaring og kompetanse skal gjenspeiles i styresammensetningen. Valgkomiteen i Equinor har delt denne ambisjonen og inntil halvparten av styrets aksjonærvalgte medlemmer i Equinor har siden 2011 hatt utenlandsk statsborgerskap og en betydelig andel av styremedlemmene har hatt bred internasjonal erfaring. Departementet er ikke kjent med at valgkomiteen har vurdert styrets sammensetning spesifikt på bakgrunn av hendelser i Angola.

Spørsmål 5

"Både Sonangol og Equinor har et betydelig statlig eierskap. Har statsråden eller tidligere statsråder tatt opp problemstillinger rundt hva pengene fra Equinor har gått til med sin angolanske kollega?"

Jeg har ikke vært i dialog med min angolanske kollega, men den norske ambassadøren til Angola tok opp saken om betalingene til forsknings- og teknologisenteret med Angolas olje- og ressursminister Azevedo i juni 2020. Utenriksdepartement opplyser at Azevedo bekreftet

at han ville ta opp forsknings- og teknologisenteret med Sonangol. Ambassaden i Luanda mottok nylig samme informasjon som Equinor om den forestående realiseringen av forsknings og teknologisentret. Etter møtet med Azevedo har ambassaden mottatt invitasjon til å delta på en befarings tur av tomten hvor det planlegges at senteret skal bygges, sammen med den angolanske olje- og ressursministeren. Ifølge Utenriksdepartementet forventes det at besøket kan gjennomføres innen kort tid.

Jeg er ikke kjent med at Equinors innbetalinger av midler til sosiale formål i Angola har blitt tatt opp med angolanske myndigheter av tidligere olje- og energiministre.

Med hilsen

Tina Bru